

Становище

от Д-р Александър Д. Симидчиев,
Председател на УС на Сдружение „Въздух за здраве“,

относно Инвестиционно предложение: Промяна в параметрите, при които е издадено комплексно разрешително № 510-н1/2018 г, актуализирано с решение № 510-н1-и0-а1/2019 г. на ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „Топлофикация – Сливен – инж. Ангел Ангелов“ ЕАД, гр. Сливен, както и ДОКЛАД ЗА ОЦЕНКА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА (ДОВОС) по повод гореописаното, изготвен м. август 2023г. (*)

След като се запознах с ДОВОС от сайта на МОСВ, считам че определено **съществува риск за човешкото здраве, както и за състоянието на околната среда** при евентуалното реализиране на Инвестиционното Предложение (ИП) описано по-горе.

Фактическа обстановка: Основното **гориво в момента** за парогенераторите в „Топлофикация-Сливен-инж. Ангел Ангелов “ ЕАД представлява обогатеното енергийно гориво (ОЕГ), което е получено чрез смесване на сурово енергийно гориво (**лигнити**) с **брикетируеми лигнитни въглища**, подсушени в клон „Брикетопроизводство“ към „Брикел“ ЕАД.

Планирани промени: Реализацията на ИП ще доведе до **промяна на горивната инсталация ЕК 1 в инсталация за оползотворяване на висококалорично модифицирано гориво (RDF)** с всички произтичащи от това промени. Инвестиционното предложение предвижда въвеждане в експлоатация на шредери за биомаса и когенератори в обекта. Промени касаещи ЕК1: Проектиране и монтаж на скара за RDF и биомаса с топлинна мощност 16 MW към енергиен котел (ЕК) №1 тип 1-B-160/100 включително подмяна на две прахови горелки на основно гориво с две горелки на алтернативни горива. Промени касаещи ЕК2: Увеличаване на мощността на енергиен котел (ЕК) №2 тип 1-B-160/100 от 48 MW на 98 MW. Подмяна на две прахови горелки на основно гориво с две горелки на алтернативни горива. Линиите, проектирани като горивни процеси скарен тип показват ниска технологична чувствителност към по-голяма част от промените, които обикновено се наблюдават при RDF, например физически размери и **химичен състав**. Когато доставеният **RDF е с калорична стойност по-ниска от проектираната за инсталацията, може да се запазва по-голямо количество RDF**, а когато RDF е с по-висока калоричност могат да бъдат третирани по-малки количества RDF. При изгарянето на нисък клас РДФ, какъвто може да се използва от предприятието би се генерирало по-голямо замърсяване на компонентите на околната среда, поради неефективност в горивния процес, образуването на повече летяща и дънна пепел. В инсталацията за съвместно изгаряне ще се изгаря **2,6 до 4,5 тона/час висококалорично модифицирано гориво (RDF)** – над прага по Приложение 4 на ЗООС. Замърсителите, които ще се генерират от инсталацията за съвместно изгаряне **ще се пречистват без допълнително надграждане, от съществуващите пречиствателни съоръжения:** електростатични филтри и газоочистваща инсталация. Това пречистване е недостатъчно ефективно за почистване на живак, диоксини, фурани, тежки метали и други устойчиви органични замърсители (които видно от ДОВОС присъстват при горенето на RDF – таблици 18 и 19). Описаната мокра десулфуризация на димните газове има ефект преобладаващо за почистване на серен диоксид, прах, хлор- и флуороводород, докато за диоксини ефективността е под 15 %. При положение, че диоксините не могат да се очистят пълноценно от димния поток чрез електрофилтри и мокра десулфуризация, реализирането на ИП води до това, че частици диоксини ще бъдат изпускани в атмосферния въздух и съответно разпространявани на километри в района на централата. Емитирането на нови видове замърсители в неустановими/неизмервани количества ще

влоши качеството на атмосферния въздух в Община Сливен. Автоматичната измервателна станция към ИАОС на гр. Сливен следи за качеството на атмосферния въздух **единствено по показатели ФПЧ₁₀ и серен диоксид**. RDF произвежда **по-малко емисии на SO и NO** в сравнение с въглищата. За сметка на това, емисиите на **хлорирани органични вещества, особено диоксини и фурани, са повече** с RDF, отколкото с въглища (*). Това означава че няма да бъде измерена контролна стойност на диоксини освен задължителните периодични изпитвания на Топлофикация Сливен, които са с продължителност 6 ч веднъж годишно единствено при оптимален режим на горивния процес. RDF не е „стабилен“ материал. Той **подлежи на реакции и разграждане** със скорост, която може да е непредвидима поради неговия нееднороден състав и подготовка. Някои от проблемите, които възникват по време на съхранение, се дължат на непълно или неефективно опаковане – чест проблем при тази „суровина“.

Диоксиноподобните съединения (DLC) са класифицирани от Световната здравна организация (СЗО) като едни от най-устойчивите токсични химически вещества в околната среда и се свързват с няколко професионални дейности и промишлени аварии по света. От края на 70-те години на миналия век тези токсични химикали са забранени поради техния потенциал за токсичност за хората, дълъг полуживот, широко разпръскване и се биоакмулират в хранителната верига (*). Въпреки че изгарянето е ефективен начин за третиране на твърди битови отпадъци, в много страни потенциалните рискове за здравето, свързани с коминните емисиите, особено тези на полихлорирани дибензо-р-диоксини (PCDD) и дибензофурани (PCDF), са станали причина за голяма загриженост. Според доклади на СЗО се споменава, че няма безопасно ниво на диоксини за човека, тъй като при всеки индивид натрупването на токсичните нива влияе по-различен начин.

За компонент Атмосферен въздух се отчита промяна в стойностите на приземните концентрации на по-голяма част от изследваните замърсители. Въпреки увеличението на стойностите на приземните концентрации на изследваните замърсители, се отбелязва, че остават със стойности по-ниски от установените норми за опазване на човешкото здраве. По тази причина оценката на експертите е, че няма въздействие върху здравето на населението. Моля да отбележите, че за редица параметри на въздушното замърсяване „нормите“ са условни, и замърсяването предизвиква измеримо увеличаване на здравният риск, при стойности значително под нормите (които междуременно бяха редуцирани почти на половина в новите насоки на СЗО).

След внимателен преглед и запознаване с множество анализи, проучвания и научни доклади достъпни в глобалната мрежа и медицинските търсачки, считам че това ИП е неудачно да се реализира и то конкретно в частта „съвместно изгаряне на модифицирано гориво от отпадъци /RDF/ поради неприемлив **риск за човешкото здраве реализиран чрез отрицателното въздействие върху околната среда**.

София, сряда, 25 октомври 2023 г.

С уважение,

Д-р Александър Симидчиев,

Председател на сдружение „Въздух за здраве“